

1. Обобщена информация за територията на РИОСВ-Плевен (област Плевен и област Ловеч)

Област Плевен обхваща територия от 4 653 кв. км, което е 4.2 % от територията на страната. Земеделските земи на територията на Плевенска област са 379 180 ха, което е около 81.5 % от общата територия на областта, като най-разпространени са черноземните и алувиално-ливадните почви. По долините на реките и по брега на р. Дунав има ливадно-блатни почви. Горските територии са 43 430 ха, което е 9.3 % от територията на областта. Урбанизираните територии са 21 950 ха, което е 4.7 % от общата територия на областта. Водните течения и водни площи са 15 330 ха, което е 3.3 % от територията на областта. Други – 5 390 ха, което е 1.15 % от територията на областта.

Област Ловеч обхваща територия от 4 128 кв. км, което е 3.7 % от територията на страната. Земеделските земи на територията на Ловешка област са 205 224.9 ха, което е 38.90 % от територията на област Ловеч. Характерно за областта е, че близо 2/3 от общата площ е планинска, а останалата 1/3 е полупланинска и равнина. Почвите в областта са разнообразни. За старопланинската част са характерни сивите горски почви и типични кафяви горски и планинско-ливадни почви, а по долините на реките алувиално-ливадните почви. Горските територии са 158 090 ха, което е 40% от територията на областта.

Източници: Областни стратегии за развитие на област Ловеч и на област Плевен за периода 2014-2020 г.

2. Замърсяване на почвата с тежки метали и металоиди

По I-во ниво - широкомащабен мониторинг от Националната система за мониторинг на почвите (НСМП) към Изпълнителна агенция по околна среда (ИАОС) на територията на РИОСВ – Плевен (Плевенска и Ловешка област) има 33 пункта за мониторинг на почви. Съгласно утвърдената от изпълнителния директор на Изпълнителна агенция по околна среда (ИАОС) Годишна програма за мониторинг на почви за 2025 г., Регионална лаборатория (РЛ) – Плевен, е извършила пробонабиране от 12 пункта със следните номера: №127 – Нановица, №142 – Рибарица, №143 – Малка Желязна, №144 – Драгана, №158 – Шипково, №162 – Плевен, №178 – Згалево, №179 – Асеново, №180 – Жернов, №195 – Изгрев, №196 – Бяла вода, №210 – Градище. Всяка проба се взема в две дълбочини в зависимост от типа земеползване, а именно: за обработваемите почви 0-20 cm и 20-40 cm и за необработваемите почви 0-10 cm и 10-40 cm. Наблюдават се следните показатели: активна реакция на почвата (pH), биогенни елементи - общ азот по Келдал, общ фосфор, органично вещество – общ въглерод и органичен въглерод, обемна плътност и 9 броя тежки метали и металоиди – мед, цинк, олово, кадмий, никел, кобалт, хром, арсен и живак.

Оценка и анализ на получените резултати по почвен мониторинг I-во ниво се извършва от отдел „Мониторинг на отпадъците и почвите“ (МОП) в ИАОС в срок до 1 месец от постъпването на данните в информационната система съгласно утвърдената програма за 2025 г.

Съгласно чл. 5, т. 7 от Наредба № 4 от 12 януари 2009 г. за мониторинг на почвите, изпълнителният директор на ИАОС предоставя информация от Националната система за мониторинг на почвите (НСМП) на заинтересуваните лица/организации.

3. Нарушаване на земите и почвите от добивната промишленост

До 2011 г. данните за нарушени терени се предоставяха в РИОСВ от миннодобивните фирми чрез изготвянето на годишните работни проекти, които включваха и отчет за предходната година. С настъпилите промени в Закона за подземните богатства (ЗПБ), компетентен орган е Министерство на енергетиката, поради което РИОСВ – гр. Плевен не

разполага с актуална информация за нарушени терени (земи и почви) от добивната промишленост.

4. Замърсяване на почвите с продукти за растителна защита /пестициди/

През 2025 година РЛ - Плевен е извършила пробонабиране от 12-те пункта (описаните в т. 2) съгласно утвърдената от изпълнителния директор на ИАОС Годишна програма за мониторинг на почви за 2025 г., касаеща почвен мониторинг I-во ниво - широкомащабен мониторинг. Наблюдава се групата на органохлорните пестициди с техните компоненти, заложиени в Наредба №3 от 1 август 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите, както и ендосулфан, алдрин, ендрин, диелдрин, хептахлор, мирекс, хлордан, пентахлорбензен, хлордекон, пентахлорфенол.

Оценка и анализ на получените резултати по почвен мониторинг I-ро ниво се извършва от отдел МОП в ИАОС в срок до 1 месец от постъпването на данните в информационната система съгласно утвърдената програма за 2025 г.

Съгласно чл. 5, т. 7 от Наредба № 4 от 12 януари 2009 г. за мониторинг на почвите, изпълнителният директор на ИАОС предоставя информация от НСМП на заинтересуваните лица/организации.

Към 01.01.2025 г. на територията, контролирана от РИОСВ Плевен, има 48 склада (4 от тях централизиранни) и 4 площадки с общо 54 броя контейнери „Б-Б куб“ за съхранение на негодни и излезли от употреба продукти за растителна защита (негодни ПРЗ), 1 брой от които се контролира по Закона за управление на отпадъците. На територията на област Плевен (в 9 общини) има 20 склада, 3 от които централизиранни и 4 площадки с общо 54 броя контейнери „Б-Б куб“. На територията на област Ловеч (в 7 общини) има 28 склада, 1 от които централизиран.

През 2025 г. планоно са проверени 3 площадки с общо 53 броя контейнери „Б-Б куб“ и 17 склада за съхранение на негодни ПРЗ, 4 от които централизиранни.

В резултат на извършените проверки и дадените предписания е постигнато следното:

- негодните ПРЗ от склада в с. Български извор, общ. Тетевен са предадени регламентирано от Община Тетевен за обезвреждане;
- на един склад са обезопасени два прозореца;
- един склад е обозначен със знак за опасност;
- около един склад е почистена тревната и храстовата растителност;
- две общини са уведомили за недоброто състояние на някои от „Б-Б кубовете“ „БалБок Инженеринг“ АД, осъществяващо гаранционно им обслужване, които са извършили възстановителни дейности.

Някои от складовете, които са в недобро или в лошо състояние, са с неизяснена собственост, което затруднява издаването на предписания от страна на РИОСВ Плевен за осигуряване на безопасно и екологосъобразно съхранение на негодните ПРЗ.

Във връзка с изпълнение на програмата по почвен мониторинг III-то ниво – локални почвени замърсявания – 2025 г. към ИАОС, през м. декември 2025 г. РИОСВ-Плевен е изпратила в ИАОС, с копие до МОСВ, актуална информация за състоянието на складовете и контейнерите „Б-Б куб“ за съхранение на негодни ПРЗ на територията на РИОСВ-Плевен. Информацията предварително е съгласувана с РД ПБЗН Плевен и ОДБХ Плевен, както и с РД ПБЗН Ловеч и ОДБХ Ловеч съгласно указанията от ИАОС.

5. Замърсяване на почвите с устойчиви органични замърсители, вкл. нефтопродукти

През 2025 година РЛ - Плевен е извършила пробонабиране от 12-те пункта (описаните в т. 2) съгласно утвърдената от изпълнителния директор на ИАОС Годишна програма за мониторинг на почви за 2025 г., касаеща почвен мониторинг I-во ниво - широкомащабен мониторинг. Наблюдавани са УОЗ: полициклични ароматни въглеводороди и полихлорирани бифенили, както и нефтопродукти.

Оценка и анализ на получените резултати по почвен мониторинг I-ро ниво се извършва от отдел МОП в ИАОС в срок до 1 месец от постъпването на данните в информационната система съгласно утвърдената програма за 2025 г.

Съгласно чл. 5, ал. 7 от Наредба № 4 от 12 януари 2009 г. за мониторинг на почвите, изпълнителният директор на ИАОС предоставя информация от НСМП на заинтересуваните лица/организации.

6. Ерозия на почвите

Ерозията на почвата е процес на разрушаване, пренасяне и отлагане на почвени частици чрез вятър, дъждовни и поливни води при протичане на естествени и/или антропогенни процеси. Загубата на почвен материал оказва съществено влияние върху функциите на почвата, както в мястото на проявлението на ерозията, така и върху прилежащите територии. Ерозираните земи са със скъсен почвен профил, изсветлена повърхност, често набраздена от линейни ерозионни форми и води до силно намаляване на плодородието на почвата. Поради това тя е един от най-сериозните глобални фактори за деградация и опустиняване на почвите. Природните и стопанските условия на територията на България създават предпоставки за разпространението на водна, ветрова и иригационна ерозия. Наред с природно обусловените фактори, степента на проявление на почвената ерозия зависи и от човешката дейност. Неправилната обработка на почвата, обезлесяването и горските пожари също са съществени фактори, оказващи влияние върху този процес. Провежданите мероприятия за борба с това вредно явление са агротехнически, лесотехнически и хидротехнически.

В РИОСВ Плевен няма информация за значителни ерозионни процеси през 2025 г. *Оценка на водната и ветрова ерозия се извършва от ИАОС, която се отразява в Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда.*

7. Засоляване и вкисляване на почвите

През 2016 г. в ИАОС е извършено оптимизиране на мониторинговата мрежа за почвен мониторинг - II ниво (Подсистеми за контрол и опазване на почвите от засоляване и от вкисляване), в следствие на което има промяна в местоположението на някои от пунктовете (посочени като нов пункт).

Съгласно утвърдената от Изпълнителния директор на ИАОС Годишна програма за мониторинг на почви-почвен мониторинг II-ро ниво за 2025 година, е извършено следното:

По почвен мониторинг II-ро ниво – „Засоляване” през 2025 г. са наблюдавани 3-те пункта в следните землища: с. Дъбован-нов пункт, с. Загражден-нов пункт и с. Горна Студена-нов пункт. Параметрите за наблюдение са:

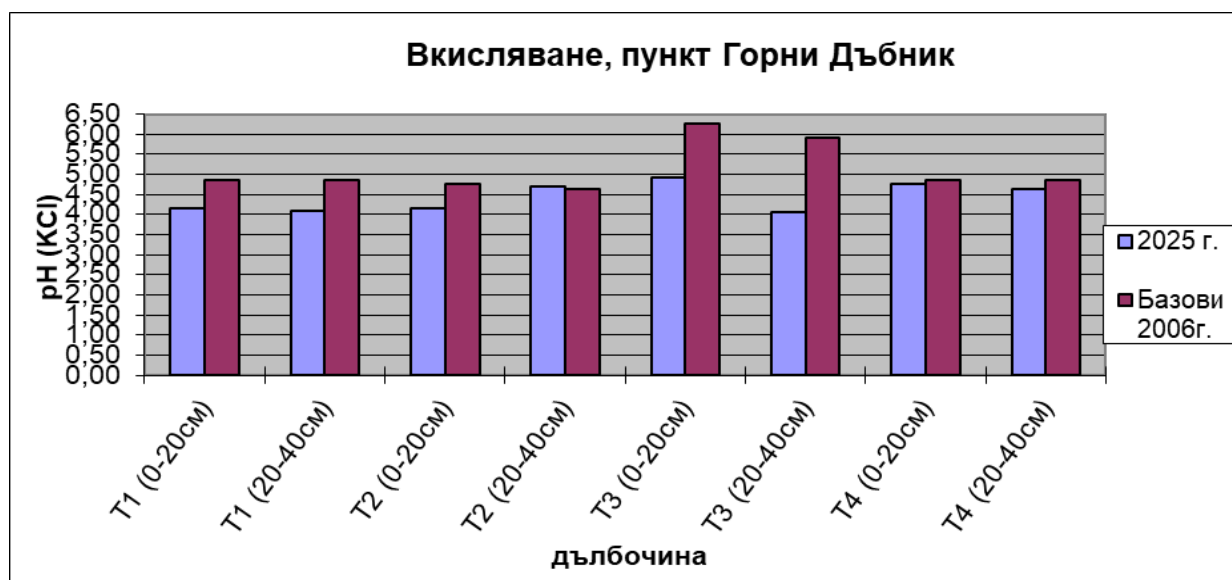
- почвени проби: рН (H_2O), специфична електропроводимост; водоразтворими: хлориди, сулфати, карбонати, хидрогенкарбонати, калций, магнезий, калий, натрий, обменен натрий и сорбционен капацитет на почвата;

- водни проби: рН (H_2O), електропроводимост, карбонати, хидрогенкарбонати, хлориди, сулфати, калций, магнезий, калий, натрий.

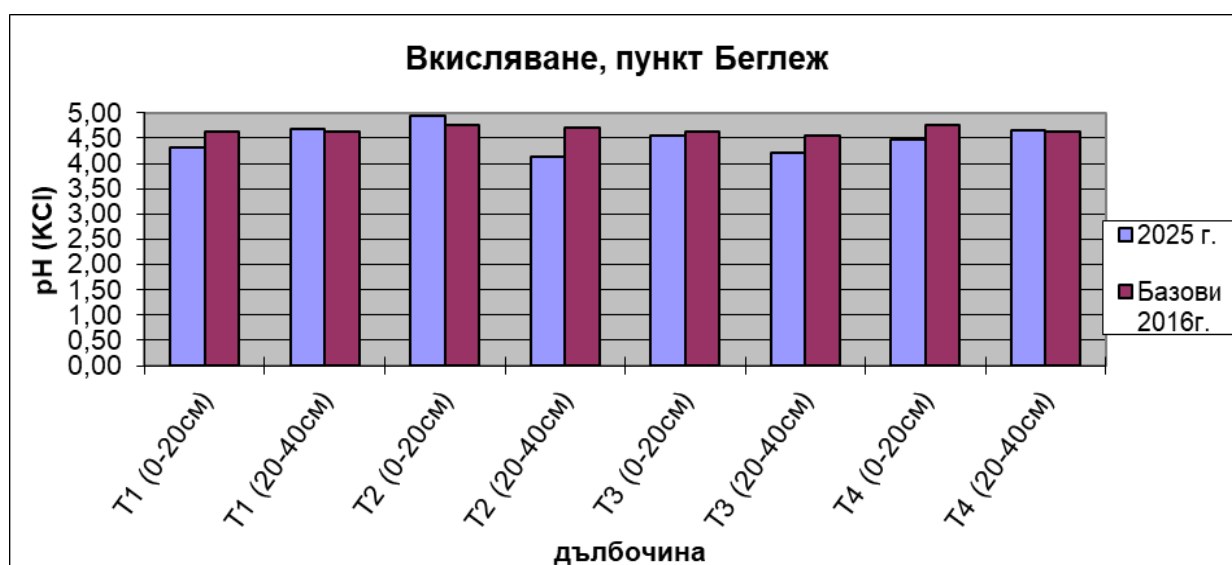
По почвен мониторинг II-ро ниво – “Вкисляване” са определени 4 пункта за наблюдение на територията на РИОСВ - Плевен: Телиш-нов пункт, Горни Дъбник, Беглеж-нов пункт и Велчево. През 2025 г. са наблюдавани и 4-те пункта. Параметрите за наблюдение на вредна киселинност в почвите са: рН (KCl), алуминий (Al^{3+}), водород (H^+), калций (Ca^{2+}), магнезий (Mg^{2+}), манган (Mn^{2+}), наситеност на почвата с бази (V%).

Оценката и анализа на получените резултати се извършват от отдел МОП към ИАОС в срок до 1 месец от постъпването на данните в информационната система съгласно утвърдените програми за 2025 г.

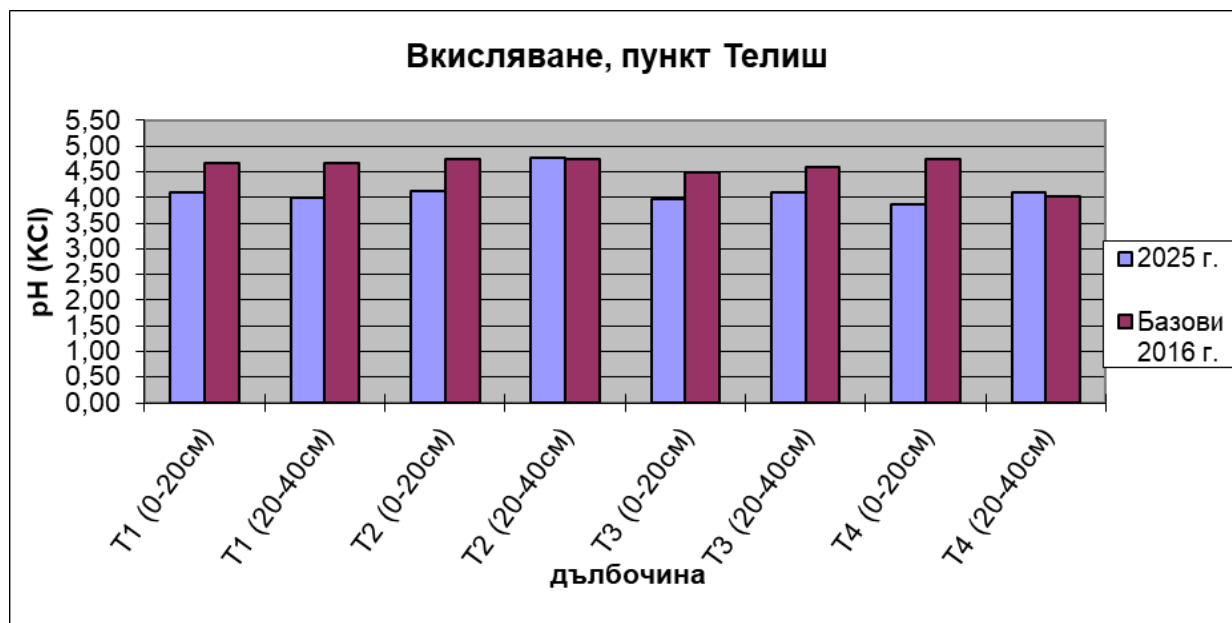
Резултатите от изпитването по показател рН (KCl) спрямо базовите резултати са представени с диаграми: пункт Горни Дъбник – фиг. 1, пункт Беглеж – фиг. 2, пункт Телиш – фиг. 3 и пункт Велчево – фиг. 4.

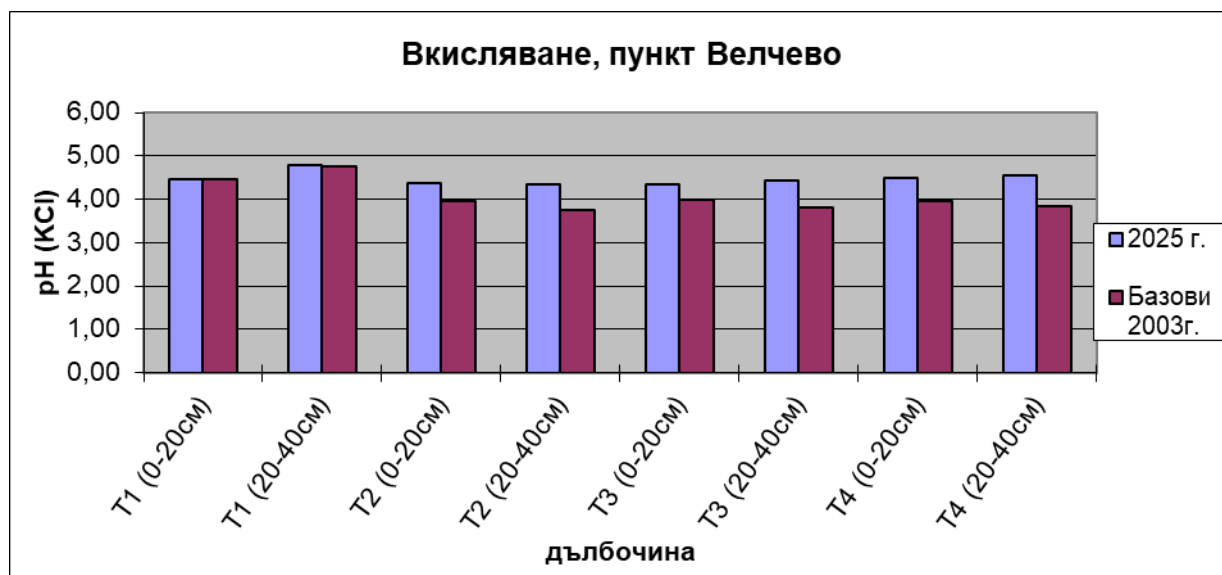
Фиг. 1

Фиг. 2

Фиг. 3

Фиг. 4

8. Нерегламентирано изхвърляне на отпадъци върху почвената повърхност (строителни, битови, промишлени и селскостопански отпадъци)

Информация за наличие на нерегламентирано изхвърляне на строителни, битови и промишлени отпадъци е дадена в т. III.1 от Доклада (Отпадъци).

По отношение на селскостопанските отпадъци в Закона за почвите (ЗП) е посочено, че кметовете на общините контролират изгарянето или друга форма на неконтролирано обезвреждане, изоставяне и нерегламентирано изхвърляне на отпадъци върху почвена повърхност, включително на селскостопански отпадъци, извън обхвата на Закона за управление на отпадъците. Съгласно т.16 от допълнителните разпоредби (ДР) на ЗП “Селскостопански отпадъци извън обхвата на Закона за управление на отпадъците” са животински фекалии (твърд и течен торов отпад), трупове на животни и други неопасни вещества, използвани или получени от дейности в селското стопанство.

Опазването на почвите от замърсяване с пресен торов отпад се осъществява от РИОСВ – Плевен най-вече на етап превантивна дейност чрез процедиране на инвестиционни предложения съгласно разпоредбите на Закона за опазване на околната среда и Закона за биологичното разнообразие. За обекти с издадени комплексни разрешителни, в които се формира торов отпад, компетентният орган, който го издава, поставя условия за неговото управление.

9. Кратка обобщена оценка за състоянието на почвите на територията на РИОСВ

При извършените през 2025 г. проверки на обекти, заложили в Годишния план за контролната дейност за 2025 г., както и при извършените извънредни проверки, не са констатирани съществени несъответствия по отношение опазването на почвите от замърсяване и/или увреждане. Дадените при проверките предписания са изпълнени.

През 2025 г. е взето участие в:

- 10 комисии съгласно чл.17, ал.1, т.1 от Закона за опазване на земеделските земи в Областна дирекция „Земеделие“ Ловеч и в Областна дирекция „Земеделие“ Плевен;
- 2 заседания на Областна епизоотична комисия на Област Плевен;
- 1 комисия за приемане на извършена биологична рекултивация на кариера за добив на строителни материали;
- 1 комисия за определяне размера и границите на терен, подлежащ на рекултивация на

кариера за добив на строителни материали;

- 1 комисия по заповед на Областния управител на Област Плевен, по сигнал, касаещ наличие на разлив на нефт и силна миризма на газ от газопровод или нефтопровод в землището на с. Староселци, общ. Искър.

Почвите са национално богатство, ограничен, незаменим и практически невъзстановим природен ресурс. Защитата на почвите включва запазване на здравето и функцията на почвите, предотвратяване на щети, наблюдение на почвените условия и промените в нейното качество, както и възстановяване и рекултивация на увредени почви и места. Опазването на почвите е приоритет и задължение на определени институции. Само с общите усилия и действия на всичките компетентни органи, организации, фирми, дружества и с активното участие и съдействие на съгражданите ни, ще постигнем положителни резултати за трайното намаляване и/или предотвратяване на дейностите и процесите, водещи до замърсяване и вредни изменения на почвите.